

**Postojové konektory/operátory: kontrastivní analýza vybraného vzorku textů**  
(FF JU České Budějovice, 2016)

Cílem práce je prozkoumat úzus tzv. postojových konektorů, a to v kontrastivní perspektivě španělsko-české. Analýza je provedena na vzorku španělských a českých funkčně ekvivalentních textů odborného stylu.

V úvodní teoretické části diplomantka uvádí základní pojmy z oblasti, jíž se zabývá. Pojednává širěji o textové lingvistice a její historii, všímá si prostředků textové koherence. Podrobněji pak popisuje třídu konektorů, terminologický úzus, klasifikace těchto jednotek a jejich pojetí u různých českých a španělských autorů. Správně upozorňuje na to, že přístupy, které v referenční literatuře nachází, jsou často výrazně odlišné, zejména pokud jde o užívanou terminologii. Je tedy obtížné vytvářet konsenzuální „průnikové“ klasifikace, tím spíše, jedná-li se o srovnání přístupů různých jazykovědných tradic. Je vidět, že diplomantka se s odbornou literaturou seznámila důkladně. Dokáže ji správně interpretovat a syntetizovat. Přesto se jí, dle mého názoru, nedaří vymezit pojem postojový konektor. Nejprve se jej snaží definovat na základě pojmu modalita - postojovým konektorem by tak byl každý konektor, který odráží některý z modálních významů. Zde není jasné, ke kterému pojetí modalita se pak diplomantka přiklání (Čermák – Zavadil *versus* Grepl – Karlík). Uvádí pak další autory a jejich třídění (Crvček, Hoffmannová), aniž by přesně vymezila své pojetí. Podobnou nevyjasněností konceptu trpí i kapitola o španělském pojetí postojových konektorů. Analogický termín španělská lingvistická tradice nezná, diplomantka de facto pojednává o konektorech obecně, aniž by jasně vymezila, v čem se ony „postojové“ konektory liší od konektorů ostatních. Samotné příklady postojových konektorů na str. 50 jsou velmi zvláštní.

O nevyjasněnosti termínu svědčí i seznam konektorů, které diplomantka analyzuje v konkrétních textech. Není zcela jasné, jaké modální postoje jsou obsaženy v konektorech *así*, *pues*, *por otra parte* či *por tanto*. Diplomantka pak uvádí vlastní klasifikaci nalezených konektorů – to je přirozeně zcela legitimní, nicméně volba terminologie by měla být nějak motivovaná. Nejsm úplně ztotožněn s tím, že konektory typu *por un parte/por otra parte* jsou označovány jako „*de oposición*“.

Podobný problém nastává i v analýze konektorů českých. I když v české jazykovědné tradici termín „postojový“ nacházíme (typicky jako podtyp částic), nebývá zvykem sem řadit výrazy typu *ovšem* (v koncesivním smyslu), *však*, *tedy*, *avšak* či explikativní *totiž*. Bylo by tedy záhodno sdělit, jaké konektory do analýz diplomantka nezahrnuje, abychom mohli posoudit, jaké konektory nepovažuje za postojové a proč.

K analýzám mám tyto konkrétní dotazy/připomínky:

- 1) na čem se zakládá hypotéza, že texty českého korpusu budou mít více různých konektorů (str. 70)?
- 2) jak diplomantka formálně rozlišuje mezi slovnědruhovou příslušností jednotlivých výrazů (např. mezi *však* částicí a *však* konjunkcí, mezi *totiž* částicí a *totiž* adverbiem apod.)?
- 3) mohla by diplomantka uvést konkrétní příklady, ve kterých je *avšak*, *totiž* a *tedy* v iniciální pozici věty vedlejší?
- 4) str. 83 – mohla by diplomantka vysvětlit svou analýzu příkladu 62?
- 5) co míní tím, že konektor funguje jako „vsuvka“?

Vzhledem k tomu, že nebyl přesně vymezen soubor postojových konektorů, je obtížné považovat kontrastivní analýzu za průkaznou. Jeden příklad za všechny – byl-li ve španělských textech brán v úvahu konektor typu *por otra parte*, *port tanto*, znamená to, že v českých textech se pak nevyskytl žádný konektor typu *jednak*, *na druhé straně*, *proto*? Má-li ve zkoumaném souboru *avšak*, proč chybí *ale*, analogicky pro španělštinu?

I přes uvedené připomínky doporučuji práci k obhajobě a z výše uvedených důvodů navrhuji hodnotit známkou **velmi dobře**.

V Českých Budějovicích dne 18. 5. 2016.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Ondřej Pešek'.

doc. PhDr. Ondřej Pešek, Ph.D.